СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 13. Джерзи Ситі, Н. Дж., четвер, 17. січня, 1929. VOL XXXVII. No. 13. Jersey City, N. J., Thursday, January 17, 1929. THREE CENTS.

ХТО НЕ КОЛЯДУВАВ, ЦЕЙ ЩЕДРУЄ НА РІДНУ ШКОЛУ В СТАРІМ КРАЮ.

СЕНАТ РАТИФІКУЄ ДОГОВІР КЕЛОҐА-БРІЯНА

РАТИФ... НАСТУПИЛА ЦІЛКОМ НЕСПОДІВАНО. БОРА ЗЛОЖИВ ДЕКЛЯРАЦІЮ, ЯК ТРЕБА РОЗУМІТИ ДОГОВІР.

ВАШИНҐТОН, 16. січня. — Сенат ратифікував договір Келоґа-Бріяна в справі поставлення війни поза законом. За ратифікацією заявилося 85 сенаторів, а один, сенатор Блен з Висконсин, був проти. Девять сенаторів було неприсутних.

Перед ратифікацією сенатор Бора, як голова Сенатської Комісії для справ закордонних, зложив деклярацію, що цей пакт не нарушує доктрини Монро і права Злучених Держав підняти війну в обороні своїх інтересів.

Сенатор Ґлесс з Вірджінії голосував за договором, але підніс, шуткуючи, що робить це тільки тому, що не голосувати за договором, було би „психольоґічною помилкою". Одначе його голосовання не повинні мешканці Вірджінії розуміти так, що цей договір вартує хочби одну почтову марку.

КУЛИДЖ І КЕЛОҐ ВРАДУВАНІ.

ПРЕЗИДЕНТ УВАЖАЄ ДОГОВІР ПРОТИ ВІЙНИ НАЙБІЛЬШИМ ДОСЯГНЕННЄМ СВОЄЇ АДМІНІСТРАЦІЇ.

ВАШИНҐТОН, 16. січня. — Президент Кулидж і секретар стейту Келоґ не мали слів для виявлення радости, коли довідалися, що сенат ратифікував противоєнний договір.

Президент переконаний, що цей договір зробить для справи світового мира більше як всі другі договори враз з інституціями, ... побудовані для боротьби з війною.

ГУВЕР ДУМАЄ ПРО НЮ ЙОРК.

ХОЧЕ СКРІПИТИ РЕПУБЛИКАНСЬКУ ОРҐАНІЗАЦІЮ І ПІДНЕСТИ ЇЇ ПРЕСТІЖ.

НЮ ЙОРК, 16. січня. — Герберт Гувер покликав до себе посла Гемилтона Фиша, щоб обговорити з ним політичну ситуацію нюйорського стейту, а особливо самого Ню Йорку. Фиш не замикав очей перед популярністю ґовернора Рузвелта, але підніс, що републиканська партія могла би бути тут далеко сильніщою, колиб переведено реорґанізацію партії і скріплено її ряди.

ПІДОЗРІВАЮТЬ О ЗАГОВІР.

МАРИНАРІВ ВІДВЕЛИ ДО ПРИСТАНІ ПІД ОХОРОНОЮ.

БРІДЖПОРТ, Конетикат, 16. січня. — Тральщика „Маллярда", що призначений для ловлення мін, відведено враз з залогою до пристані в Бріджпорт, Конн. Залогу корабля підозрівають у саботажі. „Маллярд" працював разом з торговельною субмариною Діфендер, будучи получений з субмариною каблями, завиненими в линву. Виявилося, що хтось перерізав линву і перервав получення. Виновників ще не знайшли.

„ДЖЕЙ ВОКЕРС", БУДЬТЕ НА ОСТОРОЗІ.

НЮ ЙОРК, 16. січня. — Поліційний комішенер Гвейлен береться остро не тільки до сальоністів, кокаїністів і бандитів. Він хоче очистити Ню Йорк і від „джей вокерів". Саме тепер предкладає проєкт, щоби карати тих, що переходять улицю в недозволений час, коли світить червоне світло.

МІЛІОНОВИЙ ДАР ДЛЯ МУЗЕЮ.

НЮ ЙОРК, 16. січня. — Миссис Люізін В. Гевемеер записала в своїм тестаменті нюйорському Метрополитен музеєви велику ґалерію образів. Є це найбільша колекція, яка колинебудь припала музеям з боку приватної людини. Вартує вона кілька міліонів долярів. А є там образи від часів середновічних до найновіщих. Миссис Гевемеер збирала ту колекцію від 1875 року.

ПРЕЗИДЕНТ РАТУЄ ПОТОПАЮЧУ.

МЕКСИКО СИТІ, 16. січня. — Мексиканський президент Еміліо Портес Хіль не звертав уваги на щойно перебуту ґрипу, а коли побачив потопаючу сеньору Педро Лягуна, кинувся до води і витягнув її в сам час.

РЕСКОБ НЕ УСТУПАЄ.

А НАВПАКИ, БЕРЕТЬСЯ ДО НОВОЇ РОБОТИ.

ОЛБАНІ, 16. січня. — Голова Народного Демократичного Комітету, Джан Дж. Рескоб, відбув довшу конференцію з ґовернором Рузвелтом. Велика частина демократів, головно з Полудня, домагалася уступлення Рескоба з голови Комітету. Та Рескоб мабуть про це й не думає, бо говорив з Рузвелтом про поширення демократичної орґанізації і вибори президента, що прийдуть аж у 1932 році. Тими довгами, що залишилися з виборів, Рескоб не журиться. Каже, що $1,500,000 це дрібниця.

МОНКАДА ПРОТИ САНДІНА.

САНДІНО ДОМАГАЄТЬСЯ ПОДІЛУ НІКАРАҐВИ НА ДВІ ЧАСТИ.

МАНАҐВА, Нікараґва, 16. січня. — Президент Монкада висилає оружні сили проти відомого ґенерала Августина Сандіна, що не складає оружя, а робить бешкети, конфіскуючи приватне майно жителів. Президент подає, що в цілім краю спокій, а тільки один Сандіно робить заколот. Дехто уважає Сандіна героєм, каже Монкада, але не всі знають, що він вимагає тепер поділу Нікараґви на Нікараґву і Нову Сеґовію, дві републики, з тим, щоби Сандіно був президентом Нової Сеґовії. Така пропозиція є державною зрадою, а не виявом патріотизму чи геройства.

ТРАҐІЧНИЙ ВИПАДОК ДЕНТИСТА.

В Ґрудзьондзу в лікаря дентиста п. Труся лікувалася мала дівчинка. Підчас пльомбовання зубів дівча вкусило дентиста в руку. В наслідок закаження крови дентистови ампутовано руку.

У БОРОТЬБІ З ПРОКАЗОЮ.

Американська Місія для Прокажених висилає д-ра Лі С. Гуіценґу до Азії, а далі в подорож довкола світа, щоб орґанізував поміч у тих місцях, де є проказа. На загал числять, що в світі є два міліони прокажених.

ЛЕТУН КЕЛЬ ОСЛІПНЕ.

Відомий з перелету з Европи до Америки на літаку „Бремен" німецький летун Кель находиться тепер у шпиталі з ушкодженим оком. Підчас спортових вправ на скі (лещити) одна з них трісла. Кель упав так нещасливо, що тріскою покалічив собі око. Лікарі не мають надій, що він буде бачити на це око.

ЩО КАЖЕ БЕЛЯ КУН?

На загально українськім зїзді профсоюзів у Харкові Беля Кун сказав, що хоч підчас комуністичної революції на Мадярщині не вдалося злучити мадярської комуністичної армії з червоною армією в Сх. Галичині, то все таки це небаром станеться. Поваления польського фашизму і злука Сх. Галичини з СРСР є конечна.

БАНДИТИЗМ.

У ряшівськім повіті поліція відкрила сліди бандитської ватаги, що на протязі місяця напала на кілька домів і кількох прохожих, полишивши за собою кілька трупів. Бандити всі молоді сільські парубки: 22-літний Хохрик, 28-літній Курош, 25-літній Рибка, всі з ряшівського повіту. Коли поліція окружила їх, Хохрик, побачивши себе в пастці, застрілився, Курош і Рибка втікли, але цей останній сам зголосився до слідчого судді в Ряшеві.

ПОЄДИНОК НА... ПЯСТУКИ.

Пошесть поєдинків в Польщі проникає поволі в ряди наймолодших.

Польські часописи в Лодзі пишуть про „поєдинок" між двома учнями народньої школи в Александрові біля Лодзі. Розуміється, не був це поєдинок на шаблі або пістолі. До цього хлопці ще не мали відваги.

В присутности секундантів і на визначенім місці (після кодексу Бозевича) відбувся поєдинок на пястуки, до першої крови.

Причиною поєдинку була суперечка обох хлопців за зшиток. Суперечка перемінилася в лайку, а скінчилася визванням на поєдинок. „Секунданти" товариші означили час і місце стрічі.

О год. 7-ій вечером стрінулися „лицарі" в товаристві секундантів.

Вислід поєдинку — одно вибите око.

Епільоґ — два судові процеси. Родичі побитого хлопчини заскаржили батька побідника. Батьки побідника заскаржили вчителя школи.

ПЛЕНУМ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ШЕВЧЕНКІВСЬКОГО КОМІТЕТУ.

У січні має відбутися пленум Всеукраїнського Шевченківського Комітету. На порядку денному цього пленуму серед инших питань стоїть обмірковання матеріялів всеукраїнської виставки, матеріялів щодо увічнення памяти Шевченка й обмірковання проєкту міжнароднього конкурсу на памятник Шевченкови.

ПРОЦЕС ПАЗЮКА В СІЧНІ 1929.

Польські часописи довідуються, що процес проти Пазюка, який плянував атентат на польського конзуля в Празі, Любачевського, відбудеться перед лавою присяглих в січні 1929 року.

СНІГИ В МОСКОВЩИНІ.

З Москви пишуть, що в цілій Московщині впали великі снігú. Залізничі шляхи засипані. Деякі села цілком засипані снігом.

РІЖУТЬСЯ НА ВЕСІЛЛЮ.

На весіллю в Красній, калуського повіту, невідомого прізвища парубок в похміллю зарізав баґнетом парубка Михайла Канюка. Ось до чого доводить горівка по наших селах.

ЦЬОГО РОКУ НЕ БУДЕ МИРНОЇ НАГОРОДИ НОБЛЯ.

З Ослъо пишуть, що комітет нагороди Нобля постановив не признати нікому мирної нагороди за 1928 рік. Нагорода ця буде признана щойно в слідуючім році.

ЕЛЄКТРОБУДІВНИЦТВО В ДОНБАСІ.

Президія ВРНГ обговорила плян електрифікації Донбасу. За пляном передбачається спорудити протягом пятиріччя високовольтне електрокільце на 110,000 вольт в західному районі Донбасу. Це електрокільце повинно зеднати Алмазно-Маріївський, Криндачово-Чистяківський, Сталіно-Макієвський та центральний (Горлівський) райони. Крім цього передбачається спорудження високовольтної лінії-передачі на 110,000 вольт у північно-західному районі Донбасу, що обєднає Лисичанський, Солянний, Константинівський і Словянський райони. Для обєднання районів передбачається будувати електропередачу з Константинівки в Горлівку і з Донсоди в Кадіївку. Загалом потужність всіх промислових та районних електростацій Донбасу протягом пятиріччя буде доведена до 460,800 кільоват проти 260,460 кільоват біжучого року. На електробудівництво в Донбасі протягом пятиріччя передбачається витратити понад 258 міл. карб.

Президія ВРНГ визнала, що цей плян електробудівництва в Донбасі є мінімальний. Використовувати Дніпрельстан на постачання Донбасові енергії ВРНГ визнає за недоцільне. Донбас належить виділити в самостійну господарську одиницю, орґанізуючи для цього на перший час акційне товариство, а на далі спеціяльний трест.

СМЕРТЬ МАТЕРІ ЧЕРЕЗ ДИТИНУ.

Пані Ева Боєр в Оттаві, Онт., коли дістала відомість, що її дитина, яка була в школі, упала і скалічилася, померла з переляку. Ушкодження дитини було незначне.

СМІЛИВА ЖІНКА.

У селі Малинів (Мостиська) трох парубків вибралось у ночі на крадіж до хати Пазьки Ясманіцької. Коли вона вийшла на обійстя, почувши шелест, один з них стрілив до неї з рушниці, але не влучив. Тоді вона кинулась на нього і придержала його, заки прибіг батько на поміч. Парубка й одного його спільника арештували.

ПРОПАВ ПОЛІЦАЙ ІЗ ДОКУМЕНТАМИ.

Ще 1. грудня вийшов із 1. постерунку при вул. Яблоновських у Львові поліцай Ян Плоценьчак. Він дістав був платню та мав зі собою ріжні документи, які треба було полагодити. Щойно дня 10. грудня арештувала Плоценьчака чеська жандармерія на території Чехословаччини в місцевости Угліца. Він був у поліційному однострої з якоюсь жінкою, що подавалася за його жінку. Повітову команду в Сколім повідомили, що чеські власти, які арештували поліцая за нелеґальне переступлення кордону, відставляють його польським властям. Його відставлять до Львова і тоді відома буде причина його втечі.

ХЛОПЕЦЬ ПІМСТИВСЯ ПО ТРОХ РОКАХ.

15-літний хлопець Джеймс Діконс в Шеріден, Міш., три роки чекав, щоби пімститися на учительці, яка потягнула його в школі за чуприну. „Я — оповідає він, — думав про се ввесь час і від часу до часу говорив собі, що маю її убити". 7 грудня хлопець попросив учительку, щоби відвезла його на місце, де він заставив сіти на волохатих щурів (москретс). Вона його відвезла, але коли вже спинила автомобіль, щоби його висадити, хлопець вдарив її в голову. Учителька боронилася і подрапала хлопцеви лице, однакож йому вдалося зловити її за горло і він її вдушив. Відтак взяв камінь і потовк її голову. Її тіло найдено шість миль від міста в рові коло самітної дороги.

ПЕРЕДАЧА ЗЕМЕЛЬ ТА ДЕРЖАВНОГО МАЙНА КОМУНАМ-ПОМІЩИКАМ.

Президія ВУЦВК-у вислухала доповідь заступника Наркомземсправ Качинського про передачу с.-г. колективам земель та державного майна. Доповідач повідомив, що за директивою ВУЦВК-у колгоспам передано 138 тис. гект. землі з держфонду та 1,500 гект. ліса. Крім того їм передано ріжних будівель вартости 5 міл. карб. та близько 600 підприємств на 620 тис. карб.

Президія ВУЦВК-у визнала проведену роботу за недоцільну і запропонувала Наркомземови забезпечити строчну передачу підприємств, розташованих на території колгоспів яких одначе дотепер їм не передано.

ПІЛСУДСЬКИЙ ІҐНОРУЄ СОЙМ

НЕ ПРИЙШОВ НА ЗАСІДАННЯ БУДЖЕТОВОЇ КОМІСІЇ, КОЛИ ТАМ ОБГОВОРЮВАЛИ ВОЄННИЙ БУДЖЕТ.

ВАРШАВА (Польща), 16. січня. — Маршал Пілсудський не прийшов на засідання буджетової комісії сойму і нікого не прислав зі свого міністерства, щоби там давати пояснення з приводу воєнного буджету. Докладчикови буджетової комісії Пілсудський сказав, що він не буде на засіданнях комісії, щоби не виникла яка сутичка з приводу його пояснень.

Один з послів заявив, що таке поступовання Пілсудського є противне парляментарному звичаєви. Притім він додав, що коли правительство вважає, що сойм не заслугує на увагу, то чому тоді Пілсудський не розжене сойму. Ліпше мати отверту диктатуру, ніж теперішній стан.

Комісія ухвалила резолюцію з протестом проти такого поступовання правительства, але буджет обговорює далі в інтересах оборони держави.

КОРОЛЬ УМЕР — УБИТИ КОРОЛЯ!

ТАК ГОВОРЯТЬ АФҐАНСЬКІ ПОВСТАНЦІ, КОЛИ ДОВІДАЛИСЯ, ЩО МАЮТЬ НОВОГО ДЕСПОТА.

ЛОНДОН (Анґлія), 16. січня. — Негайно по зреченню Аманулята на трон еміра короновано його брата Інайтуляга. Коли мули прибули до повстанців і заявили їм про уступлення Аманулята та про коронування нового деспота, повстанці відмовилися признати нового еміра й почали рішучий наступ на столицю.

—По останнім відомостям завзятий бій навколо столиці ведеться без перерви.

КЛЕМАНСО ХВОРИЙ. СТАНОВИЩЕ ФОША КРИТИЧНЕ.

ДВА НАЙБІЛЬШІ ДЕРЖАВНІ МУЖІ ФРАНЦІЇ, ЩО ПРИВЕЛИ ЇЇ ДО ПОБІДИ, ХВОРІ. ІЗЗА СТАРОГО ВІКУ ЖИТТЯ ОБОХ ЗНАХОДИТЬСЯ В НЕБЕЗПЕЦІ.

ПАРИЖ (Франція), 16. січня. — Кореспонденти ґазет звернули увагу, що Клемансо не приїхав одвідати маршала Фоша. Вони звернулися до Клемансо до дому, але там довідалися, що бувший премієр Франції вже кілька днів хворий на ґрип.

Лікарі кажуть, що сама по собі хвороба Клемансо не тяжка, але з уваги на його 87-літний вік кожна найменьша комплікація може привести старого „Тигра" до катастрофи.

Становище Фоша на протязі останньої доби трохи поліпшало, але лишається критичним. Дім його відвідали майже всі визначні політичні діячі Франції. До хворого допустили лише декого з членів правительства та найближчих друзів.

РЕПРЕСІЇ ПРОТИ ХОРВАТІВ.

СКОНФІСКОВАНІ ДВІ ХОРВАТСЬКІ ҐАЗЕТИ. ЗБОРИ ХОРВАТСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАРТІЇ РОЗІГНАНІ.

ЗАГРЕБ (Югославія), 16. січня. — Останні числа двох найголовнійших хорватських ґазет, „Народні Вар" та „Реч", сконфісковані по наказу премієра міністрів, ґенерала Живковіча. Тому, що ці ґазети вже конфіскуються втрете, то згідно розпорядженню правительства диктатури вони будуть припинені зовсім.

Ці ґазети сконфісковано за критику сучасного режіму в Югославії.

Мітінґ, скликаний хорватською націоналістичною партією, розігнала поліція. Вожд Хорватів Матчек говорить, що новий режім не дасть Хорватам нічого доброго.

ЦІННА ЗНАХІДКА ПРИ РОЗКОПКАХ ПОМПЕЇВ.

УВЕСЬ ЧАС ВИКОПУЮТЬ ДУЖЕ ЦІННІ ДЛЯ НАУКИ Й ШТУКИ РЕЧІ.

РИМ (Італія), 16. січня. — Зпід руїн міста Помпеїв, залитих лявою вулькану Везувія ще за 300 років до Різдва Христового, останніми днями викопали дуже цінну статую Апольона. Ця статуя надзвичайної краси й високого мистецтва. Зроблена з мармуру.

Але що в ній найцікавіше, так це те, що вона була пофарбована. В клясичні часи істнування Греції та Риму часто траплялося фарбування творів різьбарства. В наші часи таке фарбування практикують лише ексцентричні модерністи, але на загал ніхто не фарбує різьбарських творів мистецтва.

ҐЕНЕРАЛ БУТ ВІДМОВИВСЯ УСТУПИТИ.

ВВАЖАЄ СЕБЕ ВІДПОВІДАЛЬНИМ ПЕРЕД БОГОМ ЗА „АРМІЮ СПАСЕННЯ".

ЛОНДОН (Анґлія), 16. січня. — Вожд „Армії Спасення" ґенерал Бут у листі до головної управи армії заявив, що він добровільно не уступить зі свого становища, бо не думає, щоб його хворість могла бути причиною для цього.

Головний уряд армії дебатував цілий день над тим, що робити далі з відмовою Бута, але до пізного вечера жадного рішення не знайшов.

Лікарі вважають ґенерала ізза тяжкої хороби зовсім нездібним до керування „Армією Спасення". Але Бут стоїть на тому, що вожд армії, яка заснована його батьком, не може залишити свого становища, бо має дати відповідь Богови за свою армію.

ВІЙНА З БАНДИТАМИ.

БЕРЛІН (Німеччина), 16. січня. — Дві тисячі полісменів перешукали бандитський район Берліна. Підчас свого рейду поліція обшукала всі каварні та ресторани в окруженій нею частині Берліна.

Підчас цієї виправи поліція арештувала кожного, хто не мав при собі пашпорту. Хоч бандити були попереджені про намір поліції зробити на них облаву, всеж таки дісталося до її рук богато небезпечних кримінальних злодіїв.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 6, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES. Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N

ІГРАШКА

Хіба не здвигати раменами, коли приглядаемося тій боротьбі, що тепер ведеться в сенаті з приводу ратифікації договору в справі поставлення війни поза законом. А коли вже надоїло приглядатися тій боротьбі нам тут в Америці, то що сказати про Европу. Як вона має розуміти ту боротьбу, коли вона віднеслася на загал прихильно до пропозиції секретаря стейту Келоґа, а договір, що його заключено в Парижі, в більшости вже давно ратифікувала. Нема отже тільки згоди з боку тої держави, звідки вийшла ініціятива.

Опозиції сенаторів важко зрозуміти. Спершу намагалася частина сенаторів ужити договору Келоґа на те, щоби натиснути на скорше вирішення фармерської проблеми і тарифи. Та причина тепер відпала, бо вже більше як певно, що вже в квітні буде скликана надзвичайна сесія 71-го Конґресу, на якій будуть обговорювати виключно ті дві проблеми.

Тепер домагаються сенатори чого іншого. Хочуть почути від уряду офіціяльну інтерпретацію договору Келоґа. І те не є нічим іншим як тільки опозицією. Бо вже сенатор Бора як голова Сенатської комісії для справ закордонних і секретар стейту Келоґ нераз запевнювали сенаторів, що отсей договір в нічім не нарушує диктрини Монро та що Злучені Держави можуть зброїтися далі і можуть вести в кожен час війну, коли ходить о оборону їхніх інтересів. Рівнож Злучені Держави не обовязані до ніяких санкцій, колиб треба було карати таку державу, якаб підписала, а нарушила договір Келоґа. Захочуть, можуть виступити проти такої держави, а ні, то й це добре. Та ті заяви для сенаторів невистарчаючі. Вони домагаються ще нових запевнень, офіціяльних. Одні тільки прихильники визнання совітів ставляться до договору Келоґа дійсно прихильно. Але й то не задля самого договору, а більш тому, що той договір приймають рівнож і совіти. Значить, Злучені Держави входять з ними в той спосіб в певний контакт, бож договір цей походить з ініціятиви Злучених Держав.

Та дійсно серіозно поставилися до пакту Келоґа головно жінки. Вони одні вірують щиро в силу цего договору як і взагалі в ідею загального мира. Народний Комітет для шукання причин і ліків війни перевів саме величезну кампанію по цілій Америці в справ попертя договору Келоґа. А тепер відбуває у Вашинґтоні конференцію, в якій бере участь 1,000 делеґаток. З рамени конференції предсідателька Миссис Кері Чепмен Кетт відвідала з делеґатками сенаторів і предложила їм резолюції 10,000 мітинґів, домагаючихся ратифікації договору. А це вже серіозна робота, коли її рівнати з ігрою в сенаті.

КРАХ СОВХОЗІВ

Комуністична земельна реформа допровадила, як відомо, до такого великого роздріблення господарств, що це відбилося катастрофально на хліборобській продукції і потягнуло за собою грізну апровізаційну крізу, з якої совітський уряд силкується знайти вихід.

В одинацятім році істнування совітського режиму фатальні наслідки совітської земельної реформи змусили комуністів застановитися над ревізією своєї аґрарної політики. Підчас коли помірковані комуністи, — так зв. права опозиція, — вказують на конечність компромісової політики зглядом „кулаків", господарства яких при нормальному розвою можуть значно збільшити продукцію збіжа, офіційна більшість комуністичної партії відкинула цей погляд. Вона висунула натомісць думку створення так зв. „Совхозів", себто совітських господарств, що обіймалиб кожне по кільканайцять тисяч десятин землі. При тім ці совхози мусять знаходитися під безпосереднім доглядом держави та її зарядом.

Думка ця властиво не нова. Большевицький уряд од самого початку закладав совхози, намагаючись у цей спосіб зеднати селянство для колективних форм хліборобської продукції. Недавно в тій справі відбулася в Москві нарада земельних комісарів усіх совітських републік. З поданого на ній справоздання про економічний та фінансовий стан совхозів виходить, що не зважаючи на протеґування їх совітською владою, вони знаходяться на передодні повного краху.

1926 року довги совхозів виносили 22,053,000 карбованців, в 1927 — 29 міліонів, а на 1 січня 1928 р. загальна сума довгів совхозів виносила понад 40 міліонів. Минулого року совхози завинили самих процентів 4 міліони рублів. Крім того наслідком тяжкого фінансового положення совхози часто не встані виплачуґати платні своїм робітникам, а залеглости з того титулу складають більше як 5 міліонів карбованців.

Головною причиною такого тяжкого стану совхозів є невміння керовників і недостосування їх до умов місцевої хліборобської продукції. Так, наприклад, у Вятській ґубернії, в якій істнують особливо сприяючі умови для плекання худоби, ані один з совхозів у тому напрямкови нічого не зробив. Немовби наперекір місцевим умовам почали масово управляти картоплю, яка не знайшла належного збуту, бо-ж найближча гуральня знаходилася у віддалі 140 кільометрів. В Смоленській ґубернії, в якій уже віддавна в хліборобській продукції займає поважне місце лен, — 80% совхозів цілковито не продукує лену, а займається виключно управою збіжа.

Більшість совхозів наслідком невідповідної скількости ременту обробляє лише 35 до 40% належної до них землі. Великі страти мають совхози також через будування невідповідних свойому призначенню господарських будинків. У Володимирській ґубернії в одному з совхозів побудовано бетонову обору, обраховану на приміщення 50 штук худоби. Коштувала ця обора 40 тисяч карбованців, — тим самим місце для одної штуки худоби коштує 800 карбованців. В одному з совхозів біля Тули побудовано ґуральню, яка коштувала 300 тисяч карбованців. Гуральні цієї не можна було пустити в рух, бо в околиці нема відповідної скількости картоплі, потрібної для продукції. Не диво, що через таку нераціональну господарку кошти продукції дуже високі. Як приклад можна навести совхоз „Красний Октябрь" в Башкирії, в якому, через невміле провадження господарки, кошти випродукування одного курячого яйця виносять 30 копійок. Приклад цей принято було спочатку на нараді земельних комісарів як анекдот, але ряд представників совхозів заявив, що то, на жаль, дійсний факт і що в инших совхозах не ліпше.

В 1924 році совхозів, що вели свою господарку зі стратами, було 75% до загальної кількости совхозів, а на 1 січня 1928 р. було таких уже 90%. Керовниками совхозів звичайно являються стопроцентові комуністи, які зеленого поняття не мають, як треба вести господарку. З усіх керовників лише 3% мають сякий-такий досвід з трохлітної систематичної практики, 60% має практику однорічну, а решта — 2—3 місяці.

Характеристичним є також надзвичайно бюрократичний спосіб орґанізації совхозії. То-ж совхози, що знаходяться в кождій ґубернії, підлягають ґуберніяльним сільтрестам, останні підлягають знову центральному спеціяльному синдикатови, який називається „госсельсиндикат". А цей синдикат підлягає керовництву земельного комісаріяту. Всі ці інституції вважають за свій обовязок контролювати діяльність совхозів, а через те, що контрольні установи, як то: робітниче-селянська інспекція (ВСІ), контрольні комісії: центральна, обласна, ґуберніяльна, повітова, районна (волосна), — тому протягом літа кожний совхоз одвідується представниками ріжних контролюючих установ, що очевидно перешкаджає їх нормальній праці.

Супроти тяжкого стану совхозів нарада постановила асиґнувати 155 міліонів карбованців, потрібних для вратування совхозів від цілковитої загибелі.

В такому стані знаходяться совхози, на які таку велику надію покладає совітський уряд, сподіваючись через них піднести хліборобську продукцію, як також усунути харчову крізу.

В початку цього місяця січня виїхав з Америки до совітської Росії Кембелл, богатющий фармер з Монтани. Совітський уряд запросив його, щоби він обзнайомився з господаркою совхозів і дав свою пораду, як їх треба провадити. Трудно сказати на скільки зможе Кембелл допомогти своїми порадами, коли не зміниться загальна система большевицької господарки.

АРХЕОЛЬОҐІЧНІ ДОСЛІДИ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ.

Уже два роки спеціяльна археольоґічна експедиція від Наркомосу України провадить розкопки на острові Березань. Ці розкопки, що ними керує проф. Болтенко, є продовженням великої археольоґічної роботи, розпочатої на цьомуж острові ще перед війною. Ці розкопини являють собою великий науковий інтерес.

Провадиться їх у двох напрямах. Роботи в першому напрямі мають завданням допомогти як найдокладніше вивчити історію старовинного торговельного міста, що існувало на острові Березань, коли Березань являла собою не острів, а півостров.

Роботи другого напряму мають взагалі завданням виявити памятки перебування на острові ріжних народів і їх культуру. Досі вдалося знайти богато памяток матеріяльної культури римського часу.

Взагалі виявлено памятники не тільки грецької, а й римської та візантійської культури. Виявлено також багато поховань, але вони, на жаль, не мають ніякого інвентаря й тому дослідження їх зустрічаперешкоди. Ці поховання докладно вивчаються й розподіляються на певні ґрупи, і можливо, що в недалекому часі їх удасться точно визначити. Треба згадати, що більшість цих поховань належить торським кочовникам, що населювали наші степи від IV до XV сторіччя нашої ери.

Експедиція має також своїм завданням дослідити по знайдених на Березані памятках історію культурних та економічних взаємин півдня України з ріжними стародавними народами. Для цього потрібно продовжувати розкопки на Березані. За ухвалою Наркомосу експедиція працюватиме й далі.

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЄДНАННЯ

(за місяць грудень 1928 р.).

I. ПРИХІД:

З переносу з попередного місяця		$ 139.95
Прихід в грудні		3,603.03
Разом		$3,742.98

II. РОЗХІД:

а) ВИСИЛКА ДО КРАЮ:		
1) Інваліди ($2,000 на будову Дому Укр. Інвалідів, $400 на допомогу)	$2,400.00	
2) Рідна Школа	200.00	
3) Боєва акція	250.00	
4) Тов. „Просвіта" (жертва ляцького погрому)	175.00	
5) Академічний Дім у Львові (жертва ляцького погрому)	100.00	
6) Сироти	100.00	
7) Політичні вязні	100.00	
8) Інвалідам у Франції і другим	100.00	
9) Студенти (ЦЕСУС)	50.00	
10) Народний Дім в селі Плотича	50.00	
11) Читальня „Просвіти" в Добрянах	15.00	
12) Кошти листів і пересилки	37.00	$3,577.00
б) Кошти ведення канцелярії		30.00
в) Кошти дороги		15.00
г) Почтова скринка		4.00
Разом		$3,626.00

III. ЗІСТАВЛЕННЯ:

Прихід в грудні 1928	$3,742.98
Розхід в грудні 1928	3,626.00
Остає в касі Обєднання з кінцем грудня 1928	$116.00

Обєднанне Укр. Орґанізацій в Америці.

Милован Дж. Ґлішіц.

ПЕРША БОРОЗНА

I.

Повище села Великої Вербниці, геть угорі — вже під лісом Вратарном — видно відси, з Латковачких Поглєдів, скромну хатин[illegible] будиночки. Це хата вдови Міони.

Покійний Сібін Джаміч згинув у другій війні за Янковою Клісурою. І тепер ще розказують про Сібінову сміливість і відвагу.

Його Міона осталася безпомічна з трома сиротами. Два синочки й одна донечка. Всі одно одному по вуха. Найстаршому Огнянові було лише семий рік.

Сільську хату не може навістити дуже велике нещастя, хіба тоді, як лишиться без господаря. Таке нещасте впа[illegible] ще на богато хат у цій країні. Богато вдовиць жаліло свого господаря. За рік-два деяка віддалася, деяка перейшла до родини, а свої діти віддала до чужого батька. Сібінова Міона не хотіла дивитися на свої, по нещастю, товаришки. Розумна і запопадлива жінка перебрала в свої руки і тяжку полеву роботу.

Міоні все здавалося — прийде Сібін, то як вона гляне йому в очи, коли він застане свою хату запущену, пусту!

Покійний Сібін мав досить рідні і свояків. Усі поважані, розумні, добросердні люди. Нема дня, щоби котрий з них не заглянув до Міотиної хати, щоби їй чимнебудь помогти. Найбільше помагав Міоні молодший Сібінів брат, Єленко. Нераз було каже Єленко братовій:

— Чому не послухаєш мене, братово? Чому не перейдеш до нас? Чи не бачиш своєї біди, що не можеш дати собі ради з тими дітьми! Кудиж інде тобі бідній пійти? Щоби в тебе було і сто рук, не могла би ти дати собі ради самій собі все зробити. Чому не прийтиби тобі бодай, заки діти станують на ноги?

— Не можу, швагре, — відповідала йому Міона зітхаючи.

— Але чому не можеш, братово! У нас було би тобі і лекше і вигідніше.

— Як жеж я, добрий швагре, могла би загасити це огнище, біля якого вперше грілися ці сирітки? Що я сказала би потім моїм дітям, колиб спитали мене: „Чия це, мамо, отся хата заросла буряном, що кожен і за дня боїться зайти до неї?" Колиб я так зробила, мені приснився би той хліб і ця сіль, що я зіла в тій хаті з покійним Сібіном. Сохрань Боже!... Ніколи, швагре, ніколи!

Єленко лише здвигне плечима тай візьме плуг і воли і відійде на поле, щоби зорати Міоні, скільки їй треба на засів.

Ці добрі люди помагали їй все у тяжкій полевій роботі. Бо не всьому подолає жіноча рука. Вони зоруть їй поле, посіють і оброблять, наче собі. Іншу роботу робить сама Міона. Сама пігортає, виполює, жне. Ніколи не пожаліється, що їй тяжко. Хоч і в тім хочуть їй помогти. Їй дуже булоби прикро. Звичайно відповідає їм: „Спасибі вам! Де було тяжче, ви вже помогли мені. Це зроблю помало й сама.

II.

Минає рік за роком. Міона вже привикла до самотини і труду. Тепер просто не вірила би, що моглоб бути й інакше! Діти їй попідростали. Огнян зачав пятнацятий рік. Ходить до школи. Вже великий хлопець. Душанка скінчила тринацятий рік. Вона богато заступає маму у домашнім господарстві. Коли Міона до зорі піде в поле, щоби вжати один сніп більше, або піде на сіножать зґромадити це, що Єленко вчора накосив, — вполудне, як вернеться до дому, не останеться без обіду. Душанка старається про це, наче яка стара господиня. Вміє вже і паляницю замісити. Наймолодший, Сенадин, зачав девятий рік. Ще силить часом коралі з калини, але вже вміє й доглянути ягнят і вигнати вівці на пасовище. Не богато з нього користи.

Слава Богу, Міонині діти здорові та веселі, розумні і роботящі. Зодягнені наче з найліпшої господарської хати. Радіє Міонине серце, як глядить на них. Пташенята мої гарні! прошепче нераз, зітхаючи. Боже могучий, прошу тебе, додай мені здоровля і сили, доки не зміцніють їх крильця.

Бог добрий. Вислухав щирої молитви безпомічної вдовиці.

Люи в селі чудувалися Міониній запопадливости. Всюди її хвалили і нею докоряли своїм домашнім, коли ці булиполініві. Одно лише було для них незрозуміле: як могла така безпомічна пустити з хати Огняна та післати його у школу! То їй навіть і за зле брали. Навіть сам Єленко докоряв раз Міоні за те. Стрінувся був із своїм стрийком, старим Єздімиром, побалакали про все. Потім він каже братовій:

— Бігме, кожен тобі дивується і чудується, як ти не даєшся, як усьому даєш раду й усе уладиш. Ти господарна, розумна, але таки трохи якась не тоє.

— А що це таке, швагре? — питається Міона та поглядає на Єленка трохи счудовані.

— Що тої дитини ти не оставила вдома, щоби тобі бодай щото помогла. Та навіть богаті і загосподаровані люди — тай ті не можуть учити дітей. Ти таки бідна, так мучишся, а...

— Не позволю я, швагре, щоби мої діти були послідні в селі! — відповідає Міона й зачервоніється трохи на лиці. Небіщик Сібін, дай йому Боже царство небесне, нераз було говорив, як то буде, як дочекає вчити Огняна. Я сповнила його бажання. Коли я мучилася стільки літ, не буде мені нічого, коли ще помучуся трохи.

— Так воно, братово, каже старий Єздімир. — Усе це гарно тай красно, алеж бо ти сама в хаті, то й тобі була би хоч мала поміч і полекша.

— Та Огнян тепер на Петра — скінчить школу й остане в хаті. Як Бог дасть здоровля, дам зараз на осінь і Сенадіна. Не хочу я, щоби мої діти були сліпі на очи! — відповідає Міона так рішучо, що їй ні Єленко ні Єздімир не вміли відповісти ні слова. Сказали ще два-три слова про дещо іншого, встали й відійшли.

— Чоловік і жінка! — сказав старий Єздімир спровола тай віддалився від Міониної хати.

III.

Настав святий піст. Зима вже минулася. Не дує більше гострий Схід ні холодна Північ. Тепер Південь грається голим гиллям високих буків, почавши від Жупи тай геть до Желина, Неради і Копаоника. Сніг майже всюди стопився. Лише той на Сухому Рудішті не робить собі нічого з Півдня. Він розплинеться щойно пізніше, як припече червнева спека.

З відусіль показалися роботящі хлібороби. Орють ниви, поспівують, сподіються доброго року. Щойно в полудне надходить Міона з міста. Вийшла туди рано на зорі, віддати Сенадіна. Додержала обітниці. Огнян на Петра покінчив четверту клясу, а Сенадін зараз після Преображення пішов до першої. Саме Міона вступила у сад, а Душанка вибігла з хати. Взяла щось у гарну, пестру торбину тай спішить кудись.

— А ти куди, Душанко?

— Дивися! Ви вже прийшли! — відповідає Душанка ніби здивована.

— Добре, що хата не лишиться сама. Я йду до брата.

— Так? А деж він?

— На поли, за зрубом. Казав принести собі полуденок.

— Або він не прийде до дому пополуднувати?

— Ні.

— А чому?

— Пішов із волами і плугом.

— Ей! — озвалася Міона. — Чомуж мені відразу не скажеш? Дай мені торбину! Я віднесу йому.

— Ні, мамо, ви змучені. Я понесу. Тай...

— Що, дитино?

— Брат казав, щоби я тобі не сказала відразу. „Хочу, каже, втішити маму".

— О, Бог мене врадував ним! Я, дитино, не змучилася. Я навіть не стямилася, коли прийшла. Е, тобі це не в голові, щоби мені відразу сказати. Бачиш її! Дай мені торбину! Ось уже й пополудне!

Міона скоро взяла торбину від Душанки, глянула, що зготовлено тай відійшла спішно.

Душанка остала перед хатою і поглядала зачудована за ненькою.

IV.

Нивки за зрубом не було що й день орати. Коли рік добрий — родить дві-три копі.

Огнян саме виорав першу борозну й хотів завернути, аж ось напроти нього мати.

— А дивіться на мого господаря, як мені працює! — озвалася Міона радісно. Прибігла тай давай приголублювати і цілувати Огняна.

Огнян здивувався трохи.

— Дай, Боже, щастя, господарю ти мій! — говорить далі Міона.

— Диви, диви! Яка то гарна борозна, яка глибока! Та я дурна розбалакалася, а ти змучений, робітнику мій! Та ось сестра зладила тобі полуденок.

Тут Міона добула з торбини, що було зготовлено. Простерла торбину та розложила на ній: трохи соли, чіснику, кілька печених барабоаль, тонку паляницю і деревляну пляшку тай каже: А дивися на цю Душанку. Дала тобі і пляшку вина. Господиня моя! Знає вона, чого треба змученому робітникові. Остав плуг, сину. Досить уже напрацювався.

І сльози покотилися їй.

— Що вам, мамо? — питається Огнян. — Ви плачете?

— Нічого, сину, нічого! Я так сміюся! Бери, ти голоден, знаю я. Вір мені, я забарилася трохи на базарі. Коби ти знав, як учитель хвалить Сенадіна!

— Сядьте і ви, мамо, пополуднуємо разом, — каже Огнян і відломлює їй шматок паляниці.

— Лиши, сину! Полуденкувати-му вдома. Душанка чекає на мене, — відповіла Міона стоючи і наче обслуговуючи сина. — Ти гадаєш, що я змучилася? Ні, Огняне! Я цілісенький день можу стояти, сину! Алеж бо бери! Не бійся, ще впораєшся. Не мусиш нині всього зорати. А дивися на нього! Оре, наче справжній господар — каже мені Душан-

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

АМЕРИКАНСЬКА ҐАЗЕТА ПРО ВИСТАВУ „ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ".

Allentown Morning Call, Tuesday, January 1, 1929, помістив слідуючу новинку:

LYSENKO DRAMATIC CLUB PRESENTS FIRST OPERA.

Peasant girls in fetching costumes, burly Kozaks in picturesque attire, suave Turks in fez and bloomers blended their voices in plaintive and harmonious Slavic music when the Lysenko Dramatic club of the Ukrainian Greek church presented its first opera Sunday night before a large crowd in the hall on North Front street.

The opera, "The Kozaks Beyond the Danube", which was sung under the direction of Professor Harry Pypiuk with Beatrice Lagle as pianist, dealt with the time of Zarina Catherine, the Great, of Russia, who expatriated the Kozaks beyond the Danube river.

Although treated kindly by the Turks they are homesick for the Ukraine and this longing is cleverly woven about the love plot of the story.

Ivan Karas, an old Turk, played by Nicholas Fartuch, held the center of the stage as a good-natured Kozak who is almost converted to Mohamedanism, but who finally prefers one wife and the privilege of drinking intoxicants to being a teetotaling Moslem with three wives. Mr. Fartuch was the star of the cast. Anna Kasych, who enacted the heroine part of Oxana, the adopted daughter of Karas, distinguished herself with the exceptional voice and expression which she brought to play in the acting.

Following the play there was a short address by Rev. D. Sidlesky of the Northampton Ukrainian Greek Orthodox church. The cast was as follows:

Ivan Karas, (old Kozak), Nicholas Fartuch; Odarka, (his wife), Mary Kaminsky; Oxana, (an orphan), Anna Kasych; Andriy, (yong Kozak), Vladimir Pypiuk; Prokop, (Andriy's enemy), Anthony Maksymiak; Sultan (Turk), Wasil Hayday; Selych Aha, (Sultan's servant), Alexander Klapko; Staryk, (a very old Kozak), John Makara.

The chorus consisted of Irene Pelechovich, Anna and Katherine Woytowich, Katherine Shabot, Anna Faryniak, Eva Branko, Eva Kaminsky, Mike Pelio, Dmitro Moroz and Paul Bilyuk.

This was the first Ukrainian opera ever shown in this section and was a treat in Kozak costuming, dancing and songs.

Подаю ту новинку до „Свободи" не тільки з інформаційного огляду, але ще й тому, щоби звернути увагу наших співацьких товариств і громад, щоби дбали про те, щоби по місцевих американських газетах писали про наші вистави, особливо такі як „Запорожець за Дунаєм", „Наталка Полтавка" чи які другі. При такій нагоді можна подати зміст вистав і познайомлювати Американців з нашою бувальщиною і багатством нашої культури. В малій місцевости репортери шукають за місцевими новинами і радо поміщать таку новинку про виставу.

На виставі „Запорожця за Дунаєм" в Алентавні були і чужинці, рівнож і Американці, і вистава, танці і мельодійні пісні дуже припали їм до вподоби.

При подаванню інформацій треба звертати увагу репортерам, щоби подавали завше, що це українська вистава, та що її виставляє українське співуче товариство та що зміст штуки взятий з історії України, чи з життя українського народа в старім краю.

Василь Грицко.

ПРО УКРАЇНСЬКІ ПРОГРАМИ НА РАДІО-КОНЦЕРТАХ.

Вичитав я в часописі „Свободі", що в Нюарку буде на радіо-стації дня 11 січня 1929 року український концерт. Але того концерту ніхто не чув, бо та стація не має великої сили.

Другі народи, як Поляки, Москалі, Жиди, навіть Цигани, коли мають свої години на радіо, то завше на сильних стаціях, які чути по всій Америці. Але Українці взагалі дуже рідко дають свої радіо-концерти, а коли й дають їх, то на таких слабих стаціях, що ніяк не можеш вчути їх, хоч і добре маєш радіо.

Кожен знає, яке значіння для спопуляризовання українського імени мають гарні радіо-концерти, але тоді вони осягають своє завдання, коли передаються з сильних стацій. У вступнім слові перед таким концертом є нагода сказати й про політичний стан на українських землях.

Не так давно був російський радіо-концерт. Половина й найліпша частина програми була українська, але ввесь кредит за неї дістали „Рошен". Наші гнобителі безсоромно використовують чарівну красу нашого рідного співу, щоби здобувати собі признання та популяризувати чужим коштом своє імя.

А ми з прекрасною своєю піснею та музикою ховаємося по темних норах ріжних брудних і смердячих саль, а коли зважимося виплисти на ширшу воду, то знову лїземо на такі радіо-стації, звідки замісць нашого чудового співу чути лише пискотіння.

Мусимо старатися давати українські музичні продукції на сильних радіо-стаціях, як це роблять инші народи, коли дійсно хочемо, щоб наш спів почули чужинці в повній його красі.

В. Мартинець.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

СІМОР, КОНН.

Протестаційне віче.

В неділю, 30. грудня, українська громада в Сімор, Конн., влаштувала протестаційне віче. На дві неділі до згаданого дня оголошувалось в церкві, що має відбутись віче в справі протесту проти вандалізму Поляків в Західній Україні.

Урядники української православної церкви розіслали повідомлення до всіх місцевих українських орґаізацій, запрошуючи їх до приняття участи у вічу. В день 30. грудня, після Служби Божої в українській православній церкві зібралися громадяни на віче, де крім парафіян були присутні члени самостійного товариства „Просвіта" і братства, відділу 145 Укр. Нар. Помочі.

Віче відкрив предсідатель церкви Петро Чеґін і попросив присутних призначити предсідателя віча. На предсідателя віча покликано громадянина Семена Вітяка, котрий пояснив ціль віча і покликав на секретаря Андрія Предімірського.

Першим бесідником був гром. С. Вітяк. Він говорив про знані йому події з часів боротьби за свободу українського народа. Коли накинулися Поляки на українську землю, то геройські захищали вірні сини свободу України, падали в нерівній боротьбі, обливаючись кровю, не уступаючи Полякам-наїздникам.

Дух самопожертви, говорив він, в наших борців зростав з кождим днем, але фізичні сили упадали, а з ними разом і боєві. В Поляків запалу духа не було, (який дух може бути у грабіжників?). Але зате їх борці щораз поповнялись новими жовнірами, амуніцією і запасами поживи.

Другим бесідником був священик А. Ревера. Він дав перебіг української історії почınаючи з народження української державности. Підкреслює спокійну вдачу українського народа і його любов до праці на землі. Переходячи до часів козацтва, підніс, як змушували Поляки-пани козаків лишати свою працю і робити на них, або іти в світ за очі. За татарського лихоліття Україна на протязі двох віків з половиною стримувала своїми грудьми дикі орди Татар від спустошення західної Европи, котра спокійно розвивалась, а тепер віддала Україну на поталу ворогам. Історія і розвал Польщі не научили її розуму. Вона в своїй політиці пішла старою дорогою, котра привела її до позору. Тепер перемога за Поляками, але боротьба ще не скінчена.

Третим бесідником був А. Предімірський, котрий закликав присутних до винесення резолюції віча, що зроблено. Прочитану резолюцію принято одноголосно.

По закінченню віча всі встали і відспівали: „Ще не вмерла Україна".

Протест був поміщений в двох газетах: "Ansonia Sentinel" і "The Seymour Record".

А. Чорний.

ЗІ СПОРТУ.

Кириленко — чемпіон України.

Залізняк програв. Побідник обох Збишків, пострах усіх борців, знаменитий технік, любимець публики, неупокорений від кількох літ — минулої середи уляг в 38. мінутах свому землякови матрозови Кириленкови.

Кириленко в попередній борбі з Залізняком, яка тревала пів години і скінчилася розгранкою, — виявив досить малий запас техніки. Його сила весь час розбивалась о зручність і сприт Залізняка. Тому здавалося, що в останнім змаганю, яке мало тревати до побіди, — Залізняк переможе. Однак Кириленко справив усім несподіванку. Через тиждень напруженого тренування він зробив такий великий поступ, що у всіх збудив подив.

Весь час він був аґресивний. Відбивав зручно напади Залізняка, уживаючи притім хватів, які удосконалив сам Залізняк.

Два рази він хапав Залізняка за ноги і крутив ним довкола себе; відтак кидав ним об землю і старався придавити. Залізо гнулося, але не ламалось. Тоді він підняв його вгору, закрутив млинка і знова кинув об землю.

Залізняк, хоч непритомний, — боронився інстинктовно. За третим разом, коли Кириленко стояв близько шнурів і підняв його вгору, — Залізняк вирвався з рук і полетів поза шнури на підлогу, звідки вже сам не піднявся.

Саля зжахнулася, Кириленко зблід і руками старався пояснити, що він не хотів цього зробити.

Що він не хотів, це бачили всі, бо при кінці Залізняк був майже непритомний і не міг більше ставити опору. Всетаки він має право жадати ревану, з чого він певно вкоротці скористає.

З чужих борців на перше місце вибивається Італієць Девіто. В цю середу він стрінеться з Кириленком.

Боротьба Кириленка з Залізняком була проголошена з перстеня як боротьба за чемпіонат Росії й України. Причому тут Росія, коли оба борці Українці й оба цього особисто не бажають?!

Я розумію вповні інтереси п. Пфефера, промотора цих змагів, якого обовязком є дбати в першій мірі про бизнесову сторону спорту, бо інакше спорт зовсім провалиться. Але навіть з бизнесового боку не лежить в інтересі спорту, щоби кождий борець подавав свою, одну національність. Такий спорт як запасний, у великій мірі основується на націоналістичних емоціях і національний гермафродитизм в борців лише хвилево приносить фінансові успіхи, а далі викликує неґативну реакцію і знеохочує одних і других.

Росіяне мають богато своїх силачів. Серед них всіх перевести елімінацію й означити чемпіона кождої нації. Відтак спарувати їх по черзі і того, що поборе всіх, звести з чемпіоном світа.

В той спосіб п. Пфефер, який двигнув занепавший запасний спорт, — надасть тому спортови певну систему, в десятеро збільшить авдієнцію і може стати для запасного спорту тим, чим був недавно померший Текс Рікард для боксу.

Е. Ляхович.

ка. А я думаю: жартує собі. І знову їй покотилися сльози. Вона їх втирає рукавом і сміється. Огнян геть збентежився. Наче полумя вдарило йому в лице. Отворив уста, щоби щось сказати, та не міг. Міона знову заговорила. Говорила з ним наче дитина, все стоючи. Казала, що захове пшеницю з тої ниви лише на свята. Пектиме з неї колач на іменини.

— Коби лише добре зародила! — сказав Огнян. — Тай ви, мамо, самі знаєте, що то наша найліпша нивка.

— О, зародить, сину! Мусить родити! Таж такої землі нема навіть на Мораві. Тут ніколи не було кукілю. Побачиш, яка буде гарна пшениця!

Огнян пополуденкував і знову взявся до плуга й ударив раз волів батогом. Міона стоїть і поглядає на сина, що наче когутик підскакує, потягає за чепиги та навертає плугом раз в один, раз у другий бік. Праця тяжка, а дитяча рука ще не сильна. Кілька разів Міона хотіла підбігти до нього та помогти, але якось не сміла. Тай сама не знала чому. Взяла торбину тай пішла помало до хати. Оберталася разураз і поглядала за Огняном. Бачила, як виорав і третю борозну. Заволоділа нею якась дивна радість. І плачеться і сміється їй. Тай сама не знає чому. А потім сама так говорить до себе: „Ще є справедливість, коли і мене Господь обрадував. І чи не щаслива я? Ах, маю я сина! Маю господаря, що аж гей! Не буде мені робити чужі руки! О, ні! Ніхто не має такої дитини! Он як оре! Не вміє ліпше навіть Єленко! Молодець із нього! Ще рік-два тай ожениш його, як Бог дасть! О, і моя хата заспіває!"

Душанка не тямить, чи коли бачила неньку веселішою, як тоді, коли то вернулася з поля за зрубом. Прийшла в хату, підспівуючи якусь веселу пісоньку.

(З хорватського переклав Мих. Недільський.)

На кораблі.

Пасажирка: Пане капітан, моряки так страшно кленуть. Чи може грозить кораблеві небезпека?

Капітан: Ні, можете бути спокійні, пані. Небезпека є щойно тоді, як вони зачинають молитися.

РАДА.

(Китайська казка).

Один лихий чоловік мав злість на великого богача, то-му хотів пімститися на ньому. Пішов до чарівника та просив його, щоби поміг йому в пімсті.

— Можу до нього післати вночі духів, які відріжуть йому голову, — сказав чарівник.

— То ще нічого, — відповів лихий чоловік. — Потім його сини одідичать по ньому його майно.

— Можу післати на його дім і маєток огонь і сірку, — сказав чарівник.

— Потім останується його поля та пасовища з худобою. Може вмієш іще щось іншого?

— О, — сказав чарівник — коли твоя ненависть така велика та завзята, то я маю ще щось дуже вартісного для тебе.

І чарівник дав йому маленький пакетик.

Тамтой чоловік прийшов додому та розпакував пакунок, що його дав йому чарівник. Дуже збентежився, бо в пакуночку найшов лише звичайне перо. Вернувся до чарівника та сказав до нього:

— Що маю робити з цим пером?

— О, який з тебе дурень! — відповів чарівник. — Щож, ти не знаєш скілько то людей знищила цяц маленька річ? О, дурний чоловіче!

—o—

Між приятелями.

— Скількиж направду хочете за це уживане авто?

— Ваш батько приятелював зі мною, — ну хай буде триста долярів.

— Богу дякувати, що ви ще й з моїм дідом не приятелювали!

—o—

I. Ескімос: Як подобається тобі різдвяна ялинка?

II. Ескімос: Чудова! То такі смачні свічечки на ній, смачнішних я ще не їв у мойому цілому життї!

—o—

Між дітьми. — Ти не маш батьків! Ти адоптована дитина!

— Так, мої батьки вишукали собі мене, але твої мусіли взяти це, що дістали!

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ЮНҐСТАВН, О.

Українським Інвалідам у Львові.

Дня 4. листопада, на вечерку Українсько - Американського Політичного Клюбу, котрий відбувся в Українськім Народнім Домі, зібрано $27.10, які зістали вислані до Обєднання з призначенням для інвалідів.

Жертвували по $1: А. Луцик, М. Катинський, О. Кіт, Д. Вуйтович, К. Присташ, Т. Бойко, С. Ворожбит, К. Твердохліб, І. Гамонко, І. Іванкевич, С. Пельц, І. Баґан, Г. Костурик, О. Буньовський, С. Задойний, В. Твердохліб, Г. Савчак; по 50 ц.: Ю. Баґан, Д. Баґан, Д. Романич, П. Морозко, І. Яслик, Е. Грубяк, П. Янів, Г. Нівінський, М. Пельц, С. Цицик, В. Пусь, С. Роган, М. Хандога, І. Сінявський, С. Бойлер, І. Мітулінський, І. Міґаль, В. Фурман, Й. Стахура, М. Стахура, Р. Ґіль, П. Романовський, М. Бурко, М. Заяць, І. Дубас, О. Опалка, І. Терлецький, Ю. Олійник, С. Шпирко, І. Крушельницький, І. Бачинський, Г. Федишин.

—o—

ВИЛМИНҐТОН, ДЕЛ.

Зі свята на інвалідів.

Чесні громадяне зложили на інвалідів нашої армії слідуючі жертви: О. Прокоп 5 дол.; по 2 дол.: Т. Ґула, С. Мисливець; по 1 дол.: Ф. Музика, І. Гарванко, П. Гимбіцький, Ю. Цицик, С. Гливяк, Т. Данило, М. Турко, С. Качмар, Петро Старобрянський, Д. Фабрика, Г. Косовський, М. Корналь, М. Мальговський, Г. Дицьо, І. Ференц, М. Заячковський, І. Гичка, Т. Богоніс, І. Ліщинський, І. Баран, І. Білінський, Г. Гнатовський, М. Ґера, Т. Човган, Й. Білик, І. Сивий, М. Процак, Т. Стецький, С. Іваночко, А. Турніцький, Марія Біян, Параня Лобожинська, Н. Кравчишин, Н. Цицик, І. Німець, Т. Труш, Й. Вжаск, П. Домanський, Й. Тиравський, С. Косюра, Н. Баран, Г. Тиравський, І. Маєр, П. Заячківський, Д. Качмар, Н. Гець, Т. Особа, П. Процак, І. Оберішко, І. Білецький, М. Кузян, В. Мальговський, о. Білянський, І. Івашко, П. Сас, Г. Січка, С. Сеньчишин; П. Гринишин 75 цнт.; по 50 цнт.: С. Гарванко, С. Мальговський, П. Билей, Д. Сивий, Н. Андрусишин, Яків Маєр, П. Муль, І. Процак, В. Грабельський, Н. Халус, І. Бініцький, І. Ковалик; по 25 цнт.: В. Качмар, Катерина Косовська, І. Букай; І. Будник 50 цнт. — Разом зібрано 75 долярів, які вислано до краю через Обеднання.

Збіркою занялися:

Стефан Мисливець,
Іван Баран.

—o—

ІСТОН, ПА.

На інвалідів.

На святі Першого Листопада зложили жертви на дім інвалідів слідуючі: по $2: Підгайний М., Кульчицький Т., Саґатий Ф.; по $1: Загоройко М., Василик А., Беднарський В., Колодруб М., Харко Т., Возьний Ст., Милимук І., Карп Ст., Горон М., Дишевський І., Терлецький І., Кручовий Д., Литвин В., Вересюк І., Терлецький Ст., Остюк І., Савчук В.; по 50 цнт.: Терлецький В., Терлецький Т., Разом $24.

—o—

МОНТ КАРМЕЛ, ПА.

І звідси йде жертва на Рідний Край.

Виходить, що наша громада спить сном блаженних. Зі всіх сторін протестують проти ляцьких звірств, всюди відбуваються якісь величаві свята, зі всіх усюдів шлють протести, всюди переводять збірки на допомогу борцям у рідним краю, а про нашу громаду нічого не чути.

Щоби згадати і про нашу громаду, пересилаємо до Обєднання: Андрій Гордіш $10, а Іван Голда $5 на будову Дому Українських Інвалідів у Львові. Може започаткуємо добре діло і наша громада рушиться.

І. Голда.

—o—

КАРНЕҐІ, ПА.

З забави для інвалідів.

Підчас забави в гром. Андрія Тварака зложили чесні гості на зазив І. Слободзяна на дім інвалідів $10, які вислано до Обєднання.

Жертвували по $1: А. Тварак, І. Слободзян, П. Бекіш, Н. Грайчук, В. Цюлюпа, Гр. Цюлюпа, Д. Подоляк, І. Пшеничка, Я. Федунок, С. Мармула.

П. Бекіш.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ЛІТЛ ФАЛС, Н. Й. Тов. Зап. Січ, від. 330, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 20. січня, точно в год. 2-ій попол., в гали Укр. Дому, 72 W. John St. Новий уряд є як слідує: Л. Голіят, предс.; Гр. Тиран, заст.; Н. Гавдида, кас.; М. Копанишин, заст.; Т. Стрнек, секр.; Д. Понціталюк, заст.; Д. Кифор і М. Басій, оглядачі; Ф. Скібінський і Й. Франків, контрольори; Гр. Тиран і С. Різник, прапорчики; Е. Шваковський, Н. Паламар і Гр. Прунько, мирові судді; Й. Хомяк, госп. галі. — Теодор Стрнек, секр.

ПАССАЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 97, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться 20. січня, в год. 2-ій пополудни, в галі церковній, 47 Hope Ave. На збори мають явитися всі члени. — В. Сметана, пр.; І. Долінський, кас.; М. Табачук, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що на річнім мітінґу 1. січня вибрано слідуючий уряд на 1929 рік: Михаїл Дмитрів, предс.; Семен Кармазин, заступник; Іван Маркович, секр.; Данило Стецик, заст.; Йосиф Клебан, кас.; Ілько Павлик, заст.; Григ. Волянський, Іван Ґінда і Григ. Гайдук, контрольори; Петро Швайлик, Федор Козмовський і Николай Гамадик, дозорці хорих; Василь Годиняк, хорунжий; Яків Бебкович, кошовий; Ілько Полеґонький, дверник. Мітінґи мають відбуватися в трету неділю по першім, в гали церковній при Roosevelt Ave., в годині 1-ій пополудни. Слідуючий мітінґ відбудеться 20. січня, в год. 1-ій пополудни. — М. Дмитрів, предс.; Й. Клебан, кас.; І. Маркович, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє своїх членів і членниць, що мітінґ відбудеться в неділю, 20. січня, зараз по Сл. Божій, коло 1-ої год. пополудни, в гали церковній, 127 Парк ул. Проситься членів прибути на час. — К. Марущак, предс.; Н. Хабінець, секр.

ПАССАЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. січня, в сали У. Н. Дому, 237 Говп Евеню, в годині 2-ій пополудни. Проситься шановних членів і членкинь прибути громадно на ці збори. Нових членів будеться принимати до Союза і Товариства без вступного. Новоибрані урядники зволять прибути та перебрати урядоване. — Волод. Мелет, голова, Вас. Микитин, писар.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Пр. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членкинь, що мітінґ відбудеться 20. січня. Проситься членкинь явитись на час., бо є важні справи до полагодження. Довгуючих напоминається вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Контр. комісія здасть звіт з 1928 року. Уряд на рік 1929 є слідуючий: Настя Грицак, пр.; Марія Ходак, секр.; Настя Озирун, кас. — К. Олексин, секр.

СТАМФОРД, КОНН. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350, подає до загального відома, що на річнім мітінґу 16. грудня вибрано слідуючий уряд на 1929 рік: Вас. Карій, предс.; Іван Кресан, заст.; С. Корівчак, секр.; Дмитро Криницький, заст.; Йосиф Тирчик, кас.; Вас. Бреян, заст.; Вас. Блащук, Н. Когут і Андрій Кругляк, контр. комісія; К. Кульгавич і Мих. Бадарик, надз. хорих. Перший мітінґ відбудеться в неділю, 20. січня, в год. 5-ій вечером, в тій самій гали. — С. Коривчак, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Уряд Сестр. Любов, від. 177, повідомляє своїх членів і членниць, що річний мітінґ відбудеться 20. січня с. р., в неділю, в Укр. Церк. Гали, 45 Pilgrim St., точно в год. 2-ій попол. Кождий член є обовязаний прийти на означений час, бо є важні справи, як вибір уряду на 1929 рік і звіт фінансовий. Суспендовані члени мають вирівнати свої залеглости на сім мітінґу, інакше будуть виключені з У. Н. С. Довгуючі за календар мусять заплатити на сім мітінґу. Неявившийся член або членниця підпадуть карі 1 дол., а урядник 2 дол. — Уряд.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 20. січня, в годині 2-ій пополудни, в гали, де звичайно. Взивається всіх членів явитися на мітінґу, бо є важні справи до вирішення. Уряд і контр. комісія здадуть справоздание за 1928 рік. Новий уряд на 1929 рік є слідуючий: Іван Дорофей, предс.; Мих. Рудий, заст.; Андрій Іванів, секр.; Василь Луцишин, заст.; Яків Дмитрів, кас.; Іван Луцишин, заст.; Кузьма Ґунька, Роман Шевчук і Іван Швець, контр. комісія; Никола Луцишин, Дмитро Фенцув і Іван Шеремета, надз. хорих в місті; на Ґудман: Содонька Андрусів; на вест: Кирило Готра; на контрах: Іван Велитович; Петро Крик і Григорій Свирида, прапорчики; Семен Ходак і Никола Савульський, госп. галі; Дмитро Мацьковський і Никола Квасниця, старші браття. Мітінґи будуть відбуватися в трету неділю по першім, в гали де звичайно. Взивається всіх старих і нових урядників, щоб явилися на мітінґу в комплеті. В сім місяци будеться принимати нових членів до Братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. — Мих. Бінашевський, предс.; А. Іванів, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Бр. св. Ґеорґія, від. 239, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 20. січня, в год. 1-ій пополудни, в домі Укр. Горожан на Френклін ул. Проситься кождого члена явитись на мітінґ, бо поза звичайні справи мітінґові, буде справоздание за 2-ий піврік 1928 року. Кождий член буде мати нагоду довідатись про фінансовий стан відділу за минувший рік. Уряд на 1929 рік є слідуючий: Іван Хмельк, предс.; Іван Крамар, заст.; Вол. Сеґінь, секр.; Николай Волос, заст.; Семен Рудакевич, кас.; Антін Тоганчин, заст.; Теодор Грицей, Іван Жмутин, Іван Сорока, Іван Писечко і Григорій Лесюк, контрольори; Іван Паращак і Михайло Костів, надз. хорих; Мих. Сосновий, госп. галі підчас засідань; Олекса Шеґда і Юрко Нечипор, хорунжі. — Володимир Сеґінь, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє своїх членів, що на річних зборах 29. грудня вибрано уряд на 1929 рік як слідує: Гр. Ґалецький, предс.; Іван Солтис, заст.; Іван Ґалецький, секр. фін.; Йосиф Нижникевич, заст.; Никола Марків, секр. рек.; Волод. Посічник, заст.; Василь Одинський, кас.; Юрій Гайовий, заст.; Стефан Шевців, Василь Вересюк і Петро Слободзян, контр. комісія; Семен Скородинський, Михаїл Кузь і Михаїл Стець, надз. хорих; Іван Букінь і Андрій Паславський, хорунжі; Йосиф Мулярчук, Теодор Безкоровайний і Михаїл Пеліх, тростісти; Олекса Медвідь і Григорій Попик, господарі галі. В 1929 році збори будуть відбуватися в трету суботу по першім кождого місяця. Слідуючі збори відбудуться в суботу, 19. січня, в У. Н. Домі, 217 Іст 6-та ул., точно в год. 8-ій вечером. Обовязком є кождого члена прибути на сі збори. — Ник. Марків, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. Жіноче Тов. Згода, від. 358, повідомляє своїх членниць, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. січня, в 2-ій год. пополудни, в Укр. Нар. Домі на 14. вул. Проситься прибути бо є важні справи до полагодження. Слідуючі мітінґи будуть відбуватись в трету неділю по першім кождого місяця. На річних зборах 16. грудня вибрано уряд на 1929 рік: В. Скаратко, предс.; Катерина Ділай, фін. секр.; Софія Лазука, рек. секр. Стефанія Михно, кас.; — С. Лазука, рек. секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Укр. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 22, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що на річних зборах 22. грудня вибрано слідуючий уряд на 1929 рік: Іван Каровець, предс.; Іван Малик, заст.; Мих. Баглай, секр.; Н. Сторожук, заст.; Волод. Пясецький, кас.; В. Костів, заст.; Мих. Маверуха, тростіст; І. Коптюх, І. Гринчук і Іван Реклінський, контр. комісія; Н. Бень, Л. Костів, надз. хорих; І. Реклінський і П. Барна, прапорчики; І. Гринчук, сотник. Мітінґи будуть відбуватися на будуче в трету суботу по першім. — Мих. Баглай, секр.

ТАВНТОН, МАСС. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 122, повідомляє своїх членів і членкинь, що мітінґ відбудеться в неділю, 20. січня, в гали товариській, 14 Maple Ave. Проситься всіх членів прибути в годині 2-ій попол. на сей мітінґ, бо є богато справ до полагодження; ваша присутність конечна. Хто з членів не явиться і не вирівнає своєї залеглости, буде суспендований. Передані вкладки не будуть приняті, бо кождий член мусить явитися сам. Уряд на 1929 рік є слідуючий: Константин Оліяр, предс.; Волод. Маршалок, заст.; Вас. Туркало, кас.; Мих. Проніцький, заст.; Іван Пашковський, секр.; Харатон Салата, заст.; Максим Грабан і К. Сідзінський, контрольна комісія. — Іван Пашковський, секр.

СЕНТРАЛІЯ, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 90, да едо відома, що на 1929 рік є вибраний уряд як слідує: Іван Лупацій, предс.; Мирон Комарніцький, заст.; Іван Надич ст., кас.; Іван Чепа, секр. фін.; Теодор Филяк, секр. рек.; Василь Гробарович, доктор хорих; Теодор Винник і Юрко Іваськович, контрольори. Рівнож дається до відома, що звичайний мітінґ місячний відбудеться в неділю, 20. січня, сейчас по Сл. Божій. Кождий член повинен явитися і вирівнати свій довг, бо в противнім разі ті члени, котрі сего не виконають, будуть суспендовані і стратять всі права, які їм належаться як з головного офісу так і з місцевого відділу, а на випадок якогось нещастя в часі суспенди, коли членови що притрафиться, то той член чи його родина, щоби не нарікали як на місцевих так і на головних урядників, як наступить яке непорозуміння. Ви члени декотрі байдужні, не думайте, що то ви робите комусь ласку, що платите до Союза. Ви повинні бути горді тим, що належите до такої славної інституції, як У. Н. Союз. Ми маємо богато видатків виплачувати хорих членів, котрі лежать по шпиталях і по хатах, а не ще і за вас висилати до головної організації. — І. Лупацій, предс.; Іван Надич, кас.; Іван Чепа, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Зоря", від. 69, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 19. січня, в год. 8-ій вечером, в У. Н. Домі, 217-19 Іст 6. вул. Кождий член є обовязаний явитись на тих зборах і вирівнати свої залеглости, а члени котрі декларували на Сиротинець У. Н. Союза, повинні принести свої належитости. Неявившийся на зборах член заплатить кару наложену статутом. — Йосиф Мартинів, предс.; О. Плескун, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє своїх членів, що на річнім мітінґу 16. грудня вибрано слідуючих урядників на 1929 рік: Петро Кобильник, предс.; Йосиф Стемилевич, заст.; Ілько Савчин, секр.; Роман Карбівник, заст.; Семен Чорномаз, кас.; Теодор Янущ, заст.; Стефан Тимчій, Петро Тилятник і Михайло Опришко, контрольори. Місячні мітінґи будуть відбуватись в трету неділю по першім що місяця, в домі Тов. Горожан, 847 N. Franklin St. — Роман Карбівник, предс.; Семен Чорномаз, кас.; Ілько Савчин, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 372, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в пятницю, 18. січня, точно в год. 7.30 вечером у головки в дому. Проситься всіх членів прибути на сей мітінґ, бо буде важна справа. Уряд на 1929 рік є слідуючий: Юліян Голинський, предс.; Василь Ярема, заст.; Дмитро Семенюк, фін. секр.; Стефан Дубей, рек. секр.; Михайло Дубас, кас.; Вас. Реновець, заст.; Андрій Когут і Роман Катальницький, надз. хорих; Волод. Білоруський і Роман Ярема, контр. комісія. Мітінґи будуть відбуватися в трету пятницю по першім. — Дм. Семенюк, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 332, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що місячний мітінґ відбудеться 20. січня, в год. 2-ій точно. Проситься всіх членів явитись і вирівнати свої залеглости, щоби не наражатись на суспенду. На мітінґу буде читанне статута, щоби всі члени знали, як поступати після статута, бо котрий член чи урядник не поступає після статута, тратить свої права. Мітінґ відбудеться в Укр. Нар. Домі, 10 Colfax St. — Марія Баліцька, предс.; Марія Туранська, кас.; Николай Попадюк, фін. секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

LITTLE JULIUS SNEEZER — BY BAKER

GEE WHILLIKERS!
NOW WHAT'S THE TROUBLE?
I'VE FOUND OUT HOW TO MAKE A COW A WIDOW!
DON'T TALK SO FOOLISH, JULIUS!
IT'S AN EASY THING TO MAKE A COW A WIDOW!
WELL, HOW IS IT DONE?
SHOOT THE BULL!